

Győztes csak a beteg lehet

Olvasom tegnapi lapunkban a dr. Szabó Zoltán professzorral készített interjút. Az első magyar szívátültetést végző orvoscsoporthoz vezetője az MTI munkatársának kérdésére: „Hány orvoscsoporthoz van az országban, amelynek jogosítványa van az efféle műtétekhez?”, azt a választ adta: „...ismereteim szerint Szegeden dolgozik még hasonló csoport, de mi jobb infrastrukturális körülményekkel rendelkezünk.”

A szegedi lokálpatrióták némelyike lekicsinylést vél kiolvashatónak ebből a mondatból. Jómagam viszont már azt is pozitívként értékelem, hogy annyi rádió- és tévériport, újságban megjelent interjú után végre Szeged neve is megemlítetik, mint ahol szintén vannak efféle beavatkozás elvégzésére alkalmas szakemberek.

A napokban közöltük a Kovács Gábor professzorral készített interjúnkat, amelyből kiderült: két-három éve a szegedi szívsebészek is készek a szívátültetés elvégzésére, az erre kijelölt két betegnek azonban alkalmas donor híján kellett meghalnia.

Kovács professzor megerősítette budapesti kollégája állítását: sajnos valóban rosszabbak Szegeden az infrastrukturális körülmények, mint az ország más szívsebészeti osztályain. Pesten 11 műtőhelyiség van, Debrecenben most építik a negyediket, a SZOTE-n – a mintegy tízéves harc ellenére – mind ez ideig csak egyetlen egy fogadja a szívbetegeket. Mégis, megfelelő donor esetén elvégezték volna itt is a szívátültetést a rászoruló betegeken.

Mindez azonban mitsem változtat a tényeken. A városzerető szegedi polgárnak bele kell nyugodnia: nem azé az érdem, aki készül a hálóba röpíteni a labdát – véli a szegedi professzor –, hanem azé, aki be is rúgja a gölt. Hiába a stanfordi munkacsoport dolgozta ki évekig tartó munkával a szívátültetés minden csínját-bínját, a babér a vakmerő Bernard professzoré, aki Dél-Afrikában neki is vágott a műtétnél.

Mi más tehetnénk itt Szegeden? A várakozó betegeknek megfelelő donort és új műtőt kívánunk. A szakembergárda készen áll a segítségre, versenyen kívül: itt győztes csak a beteg lehet.

CH. Á.

Jegyzőváltás Pusztaszeren

Új jegyzőnek szavazott bizalmat január 13-án a pusztaszeri képviselő-testület. A megüresedett állás betöltésére ketten pályáztak, dr. Juhász Gábor és Vinnai Gyula. A testület egyhangú szavazással Vinnai Gyulát választotta meg a hivatal irányítójává, aki tulajdonképpen hazajött, hiszen korábban, több mint tíz esztendeig

vb-titkárként tevékenykedett a faluban.

A jegyző kinevezését követően a község idei költségvetéséről folytattak eszmecsere-t a képviselők, majd 30 ezer forintot ajánlottak fel az önkormányzat vagyonából az „Életveszélyesen beteg gyerekekért” alapítvány javára.

Hírtábla

Fotóját már tavaly közöltük, a fesztivál lázában égve, az önkormányzat hőmérséklete viszont kevésbé volt emelkedett, így a szegediek csak fényképről, de nem az utcákon ismerkedhettek a valóban dekoratív hirdetőoszlopokkal, amelyek egyébként szeméttgyűjtő kosarakkal vannak egybeszerkesztve, s amelyeknek jelenléte immár huzamosabb ideje szembeötlő a városban. Mint annak idején írtuk, ingyen hirdethetnek rajtuk gazdái, feltéve, ha a hulladékosár környezetét rendben tartják. Akkori hírünk mára nyerte el értékét: a városgondnokságon a minap bírálták el az erre vonatkozó pályázatokat. Megtudtuk azt is, önkormányzat illetékes szerve ezentúl szigorúan megbünteti a jogosulatlan hirdetőket.

A kilátás feltételei

A Délmagyarország egyik számában olvasói levél jelent meg „Toronykilátó” címmel, melyben írója az illetékes választ várja: *miért nem lehet felmenni a dóm tornyába?* Mint illetékes plébános a következőket tudom válaszolni:

Legkönnyebb a válasz a Tisza felőli toronnyal kapcsolatosan. Ez sohasem szolgált kilátóul. Ugyanis az építkezés folyamán, amikor a Hősök harangjának beszerzésére került sor, a harangszobától a lépcsőrendszert lebontották, hogy a terjedelmes harang a hozzá tartozó szerkezettel elférjen és megszálltatásához elegendő hely legyen. A kórus szintjétől énekkari és zenekari próbatermek vannak kialakítva, melyek egy kivételével hosszú éveken át a szabadtéri játékok részére ruhatárként szolgáltak. Ezt 1990. november 1-jével kiürítették és azóta az *egyházközség cserkészcsapatának otthona*, mivel egyházközségünk Dugonics téri székháza a mai napig nem került vissza az egyházközség jogos tulajdonába.

A város felőli torony, melyben a levél írója is járt, még több problémát hordoz magában. Az első, amit meg kell jegyezni, hogy *kifejezetten ez sem épült kilátónak*. A belső lépcsőrendszer inkább a műszaki feljutást teszi lehetővé, mint tömeges toronylátogatást. A második világháború végén ez a torony is megsérült, mivel katonai megfigyelőhely volt és bár belővét a Tisza felőli torony kapott, a *széthulló repeszdarabok már ebben a toronyban okoztak sok helyen sérüléseket*. Ezek egy része a felső lépcsősorokat is megsértette, melyek egyébként is gyenge anyagból készültek és a bennük lévő vasszerkezet erősen korrodálódott. Ennek ellenére évekig fel lehetett menni. A bezárára végül is az adott okot, hogy széles lépcsőzet csak a toronyóráig van kiépítve. Onnét – megint a harangok miatt – csak szűk csigalépcső, melyen két személy nem fér el egymás mellett. Így a feljutást a harangok fölötti erkélyig csak úgy tudtuk biztosítani, hogy 50

FOTÓ: SOMOGYI KÁROLYNÉ

személyt engedünk fel 10 percre, ez a fel és visszaúttal 20 perces váltást jelentett. Ugyanakkor lent már több százan várakoztak, vagy már az óraszobában, melynek nincs ablaka, tehát nem lehet kilátni, vagy még lent a bejáratnál. Ezek türelmetlenkedtek, óreinket inzultálták, az útból félrelökték és elindulva a csigalépcsőn már a lefelé jövőkkel kerültek össze-ütközésbe. *Így a baleset- és életveszélyt elsősorban ez jelentette*. A felső erkélytől a továbbjutás még komplikáltabb, hiszen a háborús sérülések ezen a részen vannak. Ezeket helyre kell állítani, az ott lévő nyílászárókat is felújítani, hogy a galambokat ki lehessen rekeszteni. Ugyanis – bár évente lehordatjuk ürüléküket – mégis nagy mennyiség gyűlik össze.

Ezenkívül a *dóm nem rendelkezik megfelelő raktárhelyiségekkel*. Sokáig az altemplom egy része szolgált erre, de miután ez nem volt

kegyeletes dolog az ott nyugvó halottakkal kapcsolatosan, és az elmúlt évben ezt is rendbe kellett tenni, így most megfelelő helyiség híján a torony egyes szintjei szolgálnak raktárként, valamint a karbantartók műhelyeként. Ez pedig – remélem megértik – egyelőre fontosabb, mint kilátónak üzemeltetni. Hiszen a *dóm külső tatarozása már nem tűrt halasztást*. Ötödik éve tart és még az 1992-es esztendő szükséges ahhoz, hogy magán a templomépületen körül-érjünk. Ezután következik a két nagy torony külső és belső rendbetétele. Az 1986-ban készült költségvetés a két toronyra 15 millió forintot irányított elő éppúgy, mint ugyanennyit a templomhajókra. Nagyon szeretném kihangsúlyozni, hogy az eddigi tatarozásra sehonnét egy fillér támogatást nem kaptunk: sem az államtól, sem a volt tanácstól, még kevésbé a mostani önkormányzattól, sem a

műemlék-felügyelőségtől (hiszen a dóm még nem műemlék). Ezt nem a fenti szervek felé való támaszkodásról van szó, hanem szeretném, ha az olvasó(k) tisztán látnák, milyen gondokkal küzdünk, milyen anyagi nehézségek előtt állunk napról napra. Hiszen amikor egyik hónap végén kifizetjük a munkásokat, nem tudom, hogy a következő hónap végén is tudunk-e fizetni. És mégis évente kb. 3 millió értékű tatarozás folyik, igaz, egy része mindig társadalmi munkában.

Mikorra lesz tehát toronykilátó és milyen költséggel? Ennek a következők a feltételei:

Az önkormányzat adja vissza a plébánia helyiségeit, amit az Ügyvédi Kamara használ, a JATE pedig az egyházközség Dugonics téri székházát. Akkor el tudjuk helyezni a dóm pincéjében működő Szent Imre ifjúsági klubot alkalmasabb helyre, és oda tudjuk vinni a raktárakat és a műhelyeket; a tornyok rendbehozása, melyeket leghamarabb 1993-ban tudunk elkezdni; ekkor tervbe venni egy gyorsfelvonó beépítését és ezzel a biztonságos és gyors feljutást biztosítani.

Kérdés volt még, hogy mindez mennyibe kerül? Ki tudná ezt ma pontosan megmondani? De erre éppúgy kellene 40-50 millió, mint a postatoronyra tervezett kilátóhoz. Ki biztosítja mindezt? Önerőből ezt mi megvalósítani nem tudjuk, hiszen ehhez anyagi forrás csak a hívek adománya. Ebből viszont ilyen nagy beruházást megvalósítani nem lehet, hiszen ennél sokkal fontosabb az orgona új játszóasztalának beszerzése, amihez 125 ezer márka (kb. 6 millió forint) kellene.

Gondoltunk már arra, hogy létesítsünk egy „Dóm alapítványt” erre a célra. Ha lenne nagylelkű alapítványtevő és méginkább befizető, készséggel fogadjuk segítségüket.

ÁBRAHÁM ISTVÁN
répóst, kanonok, plébános

„Maradjon a 3-as villamos”

Rendszerváltás – átszállási lehetőséggel

Kovács Márton ügyvivő érvelésében a Délterv 1991-es tanulmányára hivatkozik, amelynek tömegközlekedési fejezete bevezetőjében leszögezi: a 3-as és a 4-es villamosvonal további kétvágányúsítása szükséges. „*ami nélkül a villamoshálózat félkarú, hálózati szempontból hiányos, nem teljes értékű lenne*”. Vagyis a 3-as vonalon a villamosforgalom leállítására tovább rontaná a villamosüzem gazdaságosságát. A 3-as villamos utasforgalma azáltal csökkent, hogy a „*városnéző, háztól házig szállító*” 35-ös autóbusszjárat vele párhuzamosan haladna, a „*zöldek*” szerint a fejlesztést főleg a villamos és trolibusz részarányának növelésével kívánatos megvalósítani, hogy a levegő szennyezése a városban és főleg a Belvárosban csökkenjen.

A tömegközlekedés fejlesztése városunkban időszerű feladat. Így gondolkodik az önkormányzat is a zöld párt is. A különbségek az útirány megjelölésében vannak: előbbi – elsősorban takarékoskági szempontoktól vezette – az autóbussz közlekedés bővítése felé haladna, a „zöldek” szerint a fejlesztést főleg a villamos és trolibusz részarányának növelésével kívánatos megvalósítani, hogy a levegő szennyezése a városban és főleg a Belvárosban csökkenjen.

az autóbussz külön költséghelyen további útjavítási és felújítási pénz is igényel.

Mindezeket figyelembe véve a kétvágányú villamos kiépítése indokolt a Somogyi utcától a textil-művekig. Ez a rekonstrukció valóban sok pénzbe kerülne, de a 3-as villamos jelenlegi állapotában is biztosítani tudja a 10 perces követési időt. A nyugati országokban már felismerték a villamosközlekedés előnyeit, reneszánszát éli a villamos. Nagy tömegeket képes mozgatni, közúton előnyt élvez, olcsó üzemű, kényelmes stb.

A „zöldek” egyetértenek a lakossági törekvésekkel, amelyek szerint a Kálvária sugárúton a villamost fejleszteni, és nem megszüntetni kell, ezáltal is csökkentve a város levegőszennye-

zését. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a villamos az idősebbeknek, a mozgásukban korlátozottaknak kényelmesebb utazást biztosít, mint az autóbussz. A lakossági igényeket is szem előtt tartva támogatják a 3-as villamos Somogyi utcai szakaszának újranyitását, mivel a várakozó gépkocsiknak a környéken (Toldi u., Jókai u., Dugonics tér) elegendő parkolóhely áll rendelkezésükre, és így a 3-as és az 1-es villamos között közvetlen átszállási lehetőség volna, melynek az idős korosztály örülne igazán. Ez még pénzbe sem kerülne.

Gazdaságossági és környezetvédelmi aggályaik mellett közlekedésszervezési problémák is megfogalmazódnak. Kiemelten említik a rossz átszállási lehetőségeket: a Nagykörút és a sugárutak kereszteződésénél csak hossz- szas gyaloglással, esetleg rendőrlámpák sorozatán átjutva lehet megközelíteni az átszállási pontokat; az 5-ös, 7-es, 9-es trolis megállójába tért be régen az 5/A-s is a Bartók téren – ma az Alpesi söröző elé kanyarodik. Kivétel a jó példa: a Centrum Áruház előtt a buszokról könnyű átugrani a 4-es villamosra. Úgyes megoldás az is, hogy a Szeged környéki falvakba (Szőregre, Dorozsmára, Gyálarétre stb.) induló járatok számára decentrumot hoztak létre a Mars téren. Ezt a pontot a trolis ragyogóan kiszolgálják, az autóbusszokat főleg a Belvároson keresztül eljuttatni az említett helyekre – megfelelő erre a célra a Nagykörút és az új híd. A 60-asra például át lehetne szállni a troliról a Sportcsarnoknál, ha mindkettő erre járna; előbbi az új hídon át közlekedhetne, utóbbi a Székely soron indulhatna vissza a régi híd felé.

Ó. J.

Költségtérítést kér a vízművek

A Szegedi Vízművek és Fürdők még az önkormányzat tavalyi költségvetésének elkészítésekor kérelmet nyújtott be, melyben a fürdőtámogatáson kívül kérte a város felszíni vízelvezetésének díját: 34 millió forintot. Ha ezt a pénzt megkapja a vállalat, hozzákezdhetett volna néhány, funkcióját már csak részben betöltő záporvíztározó és csatorna fenntartásához. Például a hatyási záporvízcsatorna iszapjának eltávolításához, a tarjáni záporvíztározó felújításához. Ám e munkálatok elmaradtak...

A csapadékvíz elvezetésének évi – akkor várható – 15,9 millió forintos költségéből 5,6 millió forintot kapott a vízművek, „nevesítve” az energiaköltségekre. Már a támogatás odaítélésekor egyértelmű volt, hogy ez a pénz az összes, felmerülő költség ellentételezésére nem lesz elegendő. (Az energiaköltség a felszíni vízelvezetés elszámolt összegének csak egy része, ezen túl el kell számolni még amortizációt is mind a csatornák, mind az átemelő telepek esetében.) Ebben a helyzetben a vállalat csak a folyamatos karbantartási munkákat láthatta el, melyek a vízellátás biztonságát és zavartalanitását szolgálták, olyan feladatot tehát nem végeztet, melynek elhagyásával költségeit csökkenteni tudta volna. Így a víz- és szennyvízágazat vesztesége várhatóan meghaladja a 15 millió forintot, s ennek hatásaként vállalati szinten is veszteség „jégérkezik”. Hacsak...

A vállalat a közelmúltban kérelmet adott be az önkormányzathoz, tízmillió forintos költségtérítéshez várva jóváhagyást a közgyűléstől. Ha megkapná, tavalyi gazdálkodása nem lenne veszteséges. A csapadékvíz-elvezetés költségeinek önkormányzati megtérítését a vállalat felügyelőbizottsága, s a városfejlesztési és -üzemeltetési bizottság is indokoltan tartotta. Utóbbi bizottság múlt heti ülésén határozott úgy, hogy a januári közgyűlésnek elfogadásra ajánlja a tízmillió forint kifizetését a még tavalyi maradvány terhére.